

TER BESLISSING
Aan
de minister

nota

Verslag NL FSC 13 juli 2023

Directie Financiële
Markten

Persoonsgegevens

Aanleiding

Op 13 juli jl. heeft het Nederlandse Financieel Stabiliteitscomité (FSC) vergaderd. Het verslag (bijlage 1) van deze vergadering wordt door u aan de Eerste Kamer (EK) en Tweede Kamer (TK) gestuurd. De Nederlandsche Bank (DNB) stuurt meteen daarna een persbericht (bijlage 2) uit met de bevindingen van het overleg.

Beslispunten

1. Wij adviseren u in te stemmen met het verzenden van het verslag (bijlage 1) van het FSC aan de EK en TK en verzoeken u daartoe de twee bijgevoegde brieven te ondertekenen (bijlage 3 en 4).
2. Graag uw akkoord met het openbaar maken van de nu voorliggende nota, conform de beleidslijn Actieve openbaarmaking nota's.

Kern

- Het FSC is een overleg van DNB, de Autoriteit Financiële Markten, het Centraal Planbureau (CPB) en het ministerie van Financiën (MinFin).
- Het FSC heeft als doel de risico's voor de financiële stabiliteit in Nederland te signaleren en daarover eventuele aanbevelingen te doen. MinFin en het CPB nemen geen deel aan de besluitvorming.
- Het FSC heeft op 13 juli jl. gesproken over:
  - Actuele economische risico's en risico's voor de financiële stabiliteit;
  - De weerbaarheid van de Nederlandse bankensector;
  - Risico's in de commercieel vastgoedsector en woningmarkt;
  - Wettelijke basis FSC;
  - Opvolging FSC-aanbeveling liquiditeit.

Toelichting

Actuele economische en financiële ontwikkelingen

- **Het FSC schetst dat de Nederlandse economie, die krachtig herstelde van de coronacrisis, naar verwachting een lager groeitempo zal doormaken.** De arbeidsmarkt is nog krap en het aantal faillissementen is relatief laag. De inflatie neemt weliswaar af, maar is nog steeds hoog, op dit moment vooral gedreven vanuit de dienstensector. **Het begrotingsbeleid heeft een opwaarts effect op de inflatie en het FSC benadrukt dat een beheerste groei van winsten en lonen en begrotingsdiscipline vanuit**

Datum

8 augustus 2023

Notanummer

2023-0000182538

Bijlagen

1. FSC verslag
2. Persbericht
3. Brief TK
4. Brief EK

de overheid van belang zijn om de inflatie naar beneden te brengen.

Het FSC wijst ook op de noodzaak van het vermijden van verruimend begrotingsbeleid vanwege de geldende Europese begrotingsregels en schuldhoudbaarheid op de lange termijn.

- **Financiële markten blijven kwetsbaar voor volatiliteit en correcties door de aanhoudende hoge inflatie en de verkrapting van financiële condities.** Het FSC wijst op de risico's van rentestijgingen die kunnen leiden tot verliezen op financiële activa en problemen bij herfinanciering. Op de huizenmarkt is enige afkoeling zichtbaar, maar deze wordt geremd door een beperkt aanbod aan huizen en stijgende lonen van consumenten.
- **Het FSC waarschuwt voor kwetsbaarheden in het financiële systeem als gevolg van de snelle transitie naar een hoge renteomgeving.** Hierbij wordt verwezen naar de recente onrust bij banken in de VS, die onvoldoende waren voorbereid op renteveranderingen. Het belang van waakzaamheid voor neerwaartse herwaarderingen van activaportefeuilles en uitdagingen bij herfinanciering van schulden wordt hierbij benadrukt.

Weerbaarheid van de bankensector

- **De Nederlandse bankensector heeft zich weerbaar getoond tijdens de recente onrust in de bankensector.** De Nederlandse banken beschikken over relatief hoge kapitaalratio's en stresstestresultaten duiden op weerbaarheid tegen zowel liquiditeit- als solvabiliteitsrisico's.
- **De recente onrust bij buitenlandse banken vormt aanleiding om bestaande regelgeving en toezichteisen tegen het licht te houden.** Het FSC benadrukt onder meer de noodzaak om de mondiale standaarden breed toe te passen, de behandeling van renterisico's mondiaal te harmoniseren en om op onderdelen de liquiditeitseisen voor banken te herzien.
- **Daarnaast heeft het FSC besproken dat verbetering van de transparantie in de Credit Default Swap (CDS) markt essentieel is.** Aanleiding hiervoor is de recente bankenonrust, waarbij een toename in de CDS spread¹ van Deutsche Bank een wereldwijde verkoop van haar aandelen en obligaties veroorzaakte. Naar aanleiding hiervan werd in de media de conclusie getrokken dat de CDS markt niet-transparant en illiquide is en een enkele, relatief kleine CDS transactie grote bewegingen in de CDS markt en gerelateerde obligatie- en aandelenmarkten kan veroorzaken.
- **Tenslotte verwelkomt het FSC de recente verhoging van de contracyclische buffer (CCyB)² door DNB van 1% naar 2%, samen met de verlaging van de OS-II³ buffer, die per 31 mei 2024 van kracht worden.** Deze kapitaaleisen werken per bank verschillend door. Voor de bankensector als geheel nemen de kapitaaleisen licht toe door de combinatie van deze maatregelen, wat de weerbaarheid van de sector versterkt.

¹ Een CDS contract is een derivatencontract waarmee een koper zich verzekert tegen kredietrisico van een onderliggende waarde, zoals een index of obligatie van een individuele partij (i.e. *Single-name CDS*). De CDS betaalt uit indien het kredietrisico van het onderliggende toeneemt.

² De Other Systemically Important Institutions Buffer (O-SII kapitaalbuffer) is een extra kapitaalbuffer voor "overige systeemrelevante instellingen," die belangrijk zijn voor het financiële systeem en extra kapitaal moeten aanhouden om systeemrisico's te beperken.

³ De Counter Cyclical Capital Buffer (CCyB) is een tijdelijke kapitaalbuffer die banken opbouwen tijdens economische voorspoed en vrijgeven tijdens neergang, om de weerbaarheid tegen economische cycli te vergroten.

Risico's in de commercieel vastgoedsector en woningmarkt;

- **Het Europees Comité voor Systeemrisico's (ESRB) heeft toezichthouders eerder dit jaar gewaarschuwd voor toenemende risico's van de commerciële vastgoedsector voor de financiële stabiliteit.** Het FSC constateert dat de prijzen van commercieel vastgoed een dalende trend laten zien, maar dat er weinig tekenen zijn van materialisatie van een kredietrisico voor banken. Wel is er een zichtbare toename van leningen die presteren, maar een verhoogd risico op wanbetaling hebben.
- **Het FSC benadrukt dat alertheid geboden is en monitoring van de risico's van de commerciële vastgoedsector van belang is.** Waakzaamheid is geboden vanwege o.a. beperkte datagegevens die monitoring bemoeilijken.

Wettelijke basis FSC

- **Het FSC stond kort stil bij de wettelijke verankering van het FSC in de Bankwet 19984 per 1 juli 2023.** Naar aanleiding hiervan is het Instellingsbesluit Financieel Stabiliteitscomité per 1 juli 2023 ingetrokken. Daarnaast treedt het Reglement van Orde in werking en wordt dit op de website gepubliceerd.

Opvolging FSC-aanbeveling liquiditeit

- **Het FSC heeft in het overleg van februari jl. benadrukt dat Nederlandse pensioenfondsen en de betrokken uitvoerende vermogensbeheerders in het algemeen beschikken over een goede liquiditeitspositie.** Desondanks deed het FSC destijds een aanbeveling aan DNB en de AFM om bij grote pensioenfondsen en betrokken uitvoerende vermogensbeheerders liquiditeitsrisico's nader in kaart te brengen.
- **DNB en AFM hebben opvolging gegeven aan deze aanbeveling door een uitvraag op te stellen, die recent is uitgestuurd.** Hierbij is een selectie van pensioenfondsen en vermogensbeheerders gevraagd enkele stressscenario's door te rekenen in een liquiditeitsstresstest. Het FSC zal de uitkomsten van dit onderzoek in het volgend FSC overleg in december bespreken.

Communicatie

De woordvoering over het FSC wordt gedaan door DNB. DNB brengt een persbericht uit (zie bijlage 2) als de stukken in de Eerste en Tweede Kamer liggen. Daarin wordt uitgelicht dat:

- de risico's voor de financiële stabiliteit relatief hoog blijven, door aanhoudende inflatie en o.a. stijgende rentes;
- dat het wenselijk is dat sociale partners (via een beheerste groei van winsten en lonen) en de overheid (via begrotingsdiscipline) hun verantwoordelijkheid nemen om de inflatie naar beneden te brengen;
- dat de Nederlandse bankensector zich weerbaar heeft getoond, maar adequate kapitaal- en liquiditeitsbuffers van belang zijn; en
- dat alertheid ten aanzien van risico's in de commercieel vastgoedsector geboden is.

---

⁴ [Bankwet 1998](#)

Politiek/bestuurlijke context

Het FSC is overeengekomen dat het verslag en persbericht, zo spoedig mogelijk na het zomerreces zullen worden verstuurd en gepubliceerd.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.